

Obsah

Přehled použitých zkratk	XVII
Předmluva	XXV
Předmluva ke 2. vydání	XXVI

OBEČNÁ ČÁST

1 Historie (Marie Brodánová)	3
1.1 Starověk a Řecko	3
1.2 Řím	4
1.3 Renesance	5
1.4 Osmnácté a devatenácté století	5
1.5 Dvacáté století	9
1.5.1 Laboratorní vyšetření	9
1.5.2 Morfologické vyšetření	10
1.5.3 Virové hepatitidy	10
1.5.4 Terapie	11
1.6 Žlučové kameny	11
1.7 Rozvoj hepatologie v českých zemích	12
2 Makroanatomie jater (Václav Šafka)	17
2.1 Zevní anatomie jater	17
2.2 Vnitřní struktura jater	18
2.3 Funkční dělení jater	18
2.4 Portální systém	18
2.5 Lokality portosystémových kolaterál	20
2.6 Arteriální zásobení	20
2.7 Žilní drenáž	20
2.8 Jaterní cirkulace a mikrocirkulace	20
2.8.1 Portální strom	20
2.8.2 Sinusoidy	21
2.8.3 Arteriální zásobení	22
2.8.4 Jaterní žilní systém	22
2.8.5 Shmutí regulace jaterního oběhu	22
2.9 Biliární systém	22

3 Funkce jater (Zuzana Červinková)	25
3.1 Funkční morfologie jater	25
3.2 Vychytávání, zpracování a sekrece látek hepatocyty	29
3.3 Tvorba a vylučování žluči	31
3.4 Metabolické funkce jater	31
3.4.1 Metabolismus sacharidů	31
3.4.2 Metabolismus aminokyselin a amoniaku	32
3.4.3 Syntéza proteinů	32
3.4.4 Metabolismus lipidů	33
3.5 Játra a vitaminy rozpustné v tucích	33
3.6 Játra jako zásobárna mědi a železa	34
3.7 Imunitní funkce jater	35
3.8 Regenerace jater	36
4 Diagnostika jaterních chorob (Květa Aiglová, Radan Brůha, Jiří Černoch, Jiří Doležal, Jiří Ehrmann jr., Pavel Eliáš, Jiří Horák, Petr Hůlek, Jiří Pánek, Jaromír Petráň, Leoš Ungermann, Vlastimil Válek, Tomáš Vaňásek, Libor Vitek)	39
4.1 Anamnéza a objektivní nález (Petr Hůlek)	39
4.1.1 Anamnéza	39
4.1.2 Vyšetření celkového stavu	39
4.1.3 Fyzikální vyšetření jater	40
4.1.4 Hlavní příznaky onemocnění jater	42
4.1.5 Vyšetření a hlavní příznaky onemocnění žlučnicku	43
4.2 Laboratorní vyšetřovací metody (Libor Vitek)	44
4.2.1 Biochemická vyšetření v hepatologii	44
4.2.1.1 Testy odrážející integritu hepatocytů	45
4.2.1.2 Testy odrážející poruchy na úrovni žlučovodu a kanalikulárního pólu jaterní buňky	46
4.2.1.3 Testy měřící syntetickou činnost jater	47

4.2.1.4 Analyty měřící transportní a exkreační kapacitu jater	48	4.6.1 Možnosti zobrazení žlučových cest	103
4.2.1.5 Testy měřící schopnost a kapacitu jater metabolizovat látky endogenní i xenogenní	49	4.6.2 Indikace k perkutánnímu výkonu	104
4.2.1.6 Laboratorní vyšetření umožňující diagnózu specifických jaterních chorob	50	4.6.3 Komplikace perkutánního výkonu	105
4.2.2 Sérologická laboratorní vyšetření u jaterních chorob	52	4.6.4 Příprava před výkonem	105
4.2.3 Imunologická vyšetření v diagnostice jaterních onemocnění	54	4.6.5 Perkutánní výkony na žlučových cestách	105
4.2.4 Hematologické abnormality u jaterních chorob	55	4.6.6 Současný stav perkutánních výkonů na žlučových cestách	110
4.3 Kvantifikace jaterních funkcí (<i>Jiří Horák</i>)	56	4.6.7 Péče o nemocného se zavedeným PTD drénem	112
4.3.1 Funkční třídění jaterní cirhózy podle Childa a Pughova	56	4.7 Transkutánní cholangioskopie (<i>Jiří Černoch</i>)	114
4.3.2 Chromoexkreační zkoušky	57	4.7.1 Technika transkutánní cholangioskopie	115
4.3.3 Clearance kofeinu	57	4.7.2 Indikace k transkutánní cholangioskopii	116
4.3.4 Galaktózový eliminační test	57	4.8 Jaterní biopsie (<i>Jiří Ehrmann jr., Květa Aiglová</i>)	125
4.3.5 Dechové testy se substráty značenými uhlíkem ¹⁴ C	57	4.8.1 Metody jaterní biopsie	125
4.3.6 Dechové testy se substráty značenými uhlíkem ¹³ C	58	4.8.2 Příprava pacienta, technika odběru	125
4.4 Zobrazování postižení hepatobiliárního systému (<i>Leoš Ungermann, Pavel Eliáš, Jiří Doležal</i>)	59	4.8.3 Indikace a kontraindikace jaterní biopsie	125
4.4.1 Zobrazovací anatomie jater a biliárního systému	59	4.8.4 Komplikace jaterní biopsie	126
4.4.2 Přehled zobrazovacích metod používaných při diagnostice postižení jater	61	4.8.5 Zpracování, hodnocení a popis nejvýznamnějších obrazů jaterní biopsie	127
4.4.3 Uplatnění základních zobrazovacích modalit v diagnostice postižení hepatobiliárního systému	65	4.8.5.1 Zpracování jaterní biopsie	127
4.4.3.1 Difúzní jaterní léze	65	4.8.5.2 Hodnocení jaterní biopsie	127
4.4.3.2 Portální hypertenze	69	4.8.5.3 Nejvýznamnější makroskopické obrazy jaterní biopsie	128
4.4.3.3 Jaterní pseudotumory	70	4.8.5.4 Nejvýznamnější histologické obrazy jaterní biopsie	129
4.4.3.4 Benigní jaterní tumory	74	4.9 Katetrizace jaterních žil a transjugulární biopsie jater (<i>Jaromír Petráň, Radan Brůha</i>)	144
4.4.3.5 Maligní jaterní tumory	76	4.9.1 Katetrizace jaterních žil	144
4.4.3.6 Postižení biliárního systému	86	4.9.2 Transjugulární biopsie jater	145
4.5 Endoskopické diagnostické a terapeutické metody (<i>Tomáš Vaňásek, Tomáš Fejfar</i>)	91	5 Jaterní symptomy (<i>Radan Brůha, Jiří Ehrmann, Tomáš Fejfar, Milan Jirsa, Jan Lata, Zdeněk Mareček, Jaromír Petráň, Petr Schneiderka, Václav Šafka, Tomáš Vaňásek, Libor Vitek</i>)	149
4.5.1 Endoskopické metody využívané v hepatologii	91	5.1 Ikterus (<i>Petr Schneiderka, Jiří Ehrmann, Milan Jirsa, Libor Vitek</i>)	149
4.5.2 Přehled základních metod	91	5.1.1 Patobiochemie žlučových barviv	150
4.5.3 Endoskopie u akutního krvácení při portální hypertenzi	93	5.1.1.1 Degradace hemoglobinu, štěpení hemu a vznik bilirubinu	150
4.6 Perkutánní zobrazovací metody a intervenční výkony na žlučových cestách (<i>Vlastimil Válek, Jiří Pánek</i>)	103	5.1.1.2 Bilirubin a jeho další přeměna	151
		5.1.1.3 Hyperbilirubinemie	153
		5.1.2 Klinický obraz ikteru	155
		5.1.2.1 Rozložení žloutenky ve tkáních	155
		5.1.2.2 Klinická klasifikace ikteru	155
		5.1.2.3 Familiární hyperbilirubinemie	158

5.2 Cholestáza (<i>Milan Jirsa, Zdeněk Mareček, Libor Vitek</i>)	161	5.3.1.8 Stadia portální hypertenze z hlediska oběhových změn	179
5.2.1 Definice cholestázy	161	5.3.1.9 Poruchy imunity	181
5.2.2 Molekulární mechanismus tvorby žluče	162	5.3.1.10 Jaterní encefalopatie	181
5.2.3 Molekulární mechanismus cholestázy	163	5.3.1.11 Portální hypertenze versus jaterní insuficience	181
5.2.4 Adaptivní odpověď na cholestázu	163	5.3.2 Krvácení při portální hypertenzi (<i>Tomáš Fejfar, Tomáš Vaňásek, Jan Lata</i>)	183
5.2.5 Familiární intrahepatální cholestázy	164	5.3.2.1 Jienové varixy	183
5.2.5.1 Progresivní familiární intrahepatální cholestáza	165	5.3.2.2 Žaludeční varixy	192
5.2.5.2 Benigní rekurentní intrahepatální cholestáza	166	5.3.2.3 Rektální varixy	193
5.2.5.3 Intrahepatální těhotenská cholestáza	167	5.3.2.4 Ektopické varixy	193
5.2.5.4 Další fenotypy deficitu biliární sekrece fosfolipidů	167	5.3.2.5 Portální hypertenzní gastropatie	194
5.2.5.5 Dědičné poruchy syntézy žlučových kyselin	168	5.3.2.6 Budoucnost léčby portální hypertenze	195
5.2.6 Získané syndromy intrahepatální cholestázy	168	5.3.2.7 Léčba krvácení při prehepatální portální hypertenzi	195
5.2.6.1 Poléková a toxická intrahepatální cholestáza	168	5.4 Ascites a spontánní bakteriální peritonitida (<i>Jan Lata, Tomáš Vaňásek</i>)	198
5.2.6.2 Intrahepatální cholestáza při sepsi	169	5.4.1 Ascites	198
5.2.6.3 Intrahepatální cholestáza při virové hepatitidě	170	5.4.2 Spontánní bakteriální peritonitida	203
5.2.6.4 Intrahepatální cholestáza při alkoholovém poškození jater	170	5.5 Jaterní encefalopatie (<i>Radan Brůha, Jaromír Petráň</i>)	205
5.2.6.5 Intrahepatální cholestáza při celkové parenterální výživě	170	5.6 Mimojaterní komplikace	210
5.2.6.6 Posttransplantační cholestáza	171	5.6.1 Hepatorenální syndrom (<i>Tomáš Fejfar, Václav Šafka</i>)	210
5.2.6.7 Pooperační ikterus	171	5.6.2 Plicní poruchy při jaterním onemocnění (<i>Václav Šafka</i>)	216
5.2.7 Léčba cholestatických syndromů	171	5.6.2.1 Hepatopulmonální syndrom	216
5.2.7.1 Východiska pro farmakoterapii	171	5.6.2.2 Portopulmonální hypertenze	218
5.2.7.2 Farmakologická léčba chronických cholestatických jaterních onemocnění	172	5.7 Círhotická kardiomyopatie (<i>Jiří Ehrmann</i>)	218
5.2.7.3 Terapie pruritu	173	5.8 Jaterní selhání	219
5.2.7.4 Další léčebná opatření	174	5.8.1 Patofyziologie jaterního selhání (<i>Václav Šafka</i>)	219
5.3 Portální hypertenze	175	5.8.1.1 Patofyziologie akutního jaterního selhání	224
5.3.1 Patofyziologie portální hypertenze (<i>Václav Šafka</i>)	175	5.8.1.2 Patofyziologie chronického jaterního selhání	225
5.3.1.1 Definice	175	5.8.2 Akutní jaterní selhání (<i>Jan Lata, Tomáš Vaňásek</i>)	226
5.3.1.2 Jaterní cévní odpor	176	5.8.2.1 Obecný přístup k nemocným s akutním jaterním selháním	227
5.3.1.3 Střevní dysfunkce	176	5.8.2.2 Akutní jaterní selhání způsobené virovými infekcemi	229
5.3.1.4 Hypersplenismus	177	5.8.2.3 Akutní jaterní selhání z toxických příčin	231
5.3.1.5 Kolaterální řečiště	177	5.8.2.4 Akutní jaterní selhání z cévních příčin	237
5.3.1.6 Systémové poruchy oběhu	178	5.8.2.5 Akutní jaterní selhání v důsledku metabolických jaterních chorob a akutní porfyrie	237
5.3.1.7 Ascites a fluidotorax	179		

SPECIÁLNÍ ČÁST

6 Infekční choroby jater (<i>Soňa Fraňková, Petr Husa, Pavel Chalupa, Stanislav Plíšek, Jan Šperl, Petr Urbánek</i>)	245
6.1 Virová hepatitida A (<i>Petr Husa</i>)	245
6.1.1 Etiologie	245
6.1.2 Patofyziologie	245
6.1.3 Klinický obraz	245
6.1.4 Diagnostika a diferenciální diagnostika	246
6.1.5 Komplikace	247
6.1.6 Léčba	247
6.1.7 Prognóza	247
6.1.8 Prevence a profylaxe	247
6.2 Virová hepatitida B (<i>Petr Husa, Petr Urbánek</i>)	247
6.2.1 Etiologie	248
6.2.2 Patofyziologie	248
6.2.3 Klinický obraz	248
6.2.4 Diagnostika	249
6.2.5 Komplikace	251
6.2.6 Léčba	251
6.2.7 Prognóza	252
6.2.8 Prevence a profylaxe	252
6.3 Virová hepatitida C (<i>Petr Urbánek, Petr Husa</i>)	252
6.3.1 Etiologie a epidemiologie	253
6.3.2 Laboratorní diagnostika	254
6.3.3 Klinický obraz	255
6.3.4 Léčba	256
6.3.4.1 Akutní virová hepatitida C	256
6.3.4.2 Chronická virová hepatitida C	257
6.4 Virová hepatitida D (<i>Petr Husa, Jan Šperl</i>)	262
6.4.1 Etiologie	262
6.4.2 Patofyziologie	263
6.4.3 Klinický obraz	263
6.4.4 Diagnostika	263
6.4.5 Komplikace	263
6.4.6 Léčba	263
6.4.7 Prognóza	264
6.4.8 Prevence a profylaxe	264
6.5 Virová hepatitida E (<i>Petr Husa, Petr Urbánek</i>)	265
6.5.1 Etiologie	265
6.5.2 Patofyziologie	265
6.5.3 Klinický obraz	266
6.5.4 Diagnostika a diferenciální diagnostika	266
6.5.5 Komplikace	266
6.5.6 Léčba	266
6.5.7 Prognóza	267
6.5.8 Prevence a profylaxe	267
6.6 Problematika virových hepatitid u imunosuprimovaných pacientů (<i>Jan Šperl, Soňa Fraňková</i>)	267
6.6.1 Infekce virem hepatitidy B	267
6.6.2 Infekce virem hepatitidy C	269
6.7 Léčba virových hepatitid u pacientů s cirhózou (<i>Soňa Fraňková, Jan Šperl</i>)	271
6.7.1 Jaterní cirhóza B	271
6.7.2 Jaterní cirhóza C	273
6.8 Další virová onemocnění jater (<i>Stanislav Plíšek</i>)	275
6.8.1 Herpetické viry (čeleď <i>Herpesviridae</i>)	275
6.8.1.1 Podčeleď alfaherpesvirů (<i>Alphaherpesvirinae</i>)	276
6.8.1.2 Podčeleď betaherpesvirů (<i>Betaherpesvirinae</i>)	278
6.8.1.3 Podčeleď gamaherpesvirů (<i>Gammapherpesvirinae</i>)	280
6.9 Bakteriální, mykotické a parazitární infekce jater (<i>Pavel Chalupa</i>)	284
6.9.1 Hlavní bakteriální původci vyvolávající postižení jater	284
6.9.2 Mykotické infekce vyvolávající hepatobiliární postižení	288
6.9.3 Parazitární infekce postihující žlučovody nebo jaterní parenchym	290
6.9.3.1 Parazitární infekce způsobené prvoky	290
6.9.3.2 Parazitární infekce způsobené červy	292
6.9.4 Ikterus při dalších infekčních chorobách	294
7 Autoimunitní postižení jater (<i>Jiří Horák, Tomáš Vaňásek</i>)	297
7.1 Autoimunitní hepatitida (<i>Jiří Horák</i>)	297
7.1.1 Klinické a laboratorní nálezy	297
7.1.2 Sérologické nálezy	298
7.1.3 Klasifikace a diagnostika	298
7.1.4 Průběh a prognóza	300
7.1.5 Léčba	300
7.1.6 Překryvné syndromy	302
7.2 Primární biliární cirhóza (<i>Jiří Horák</i>)	304
7.2.1 Klinické a laboratorní nálezy	304
7.2.2 Diagnostika	305
7.2.3 Léčba	306
7.2.4 Prognóza	307
7.3 Primární sklerotizující cholangitida a IgG4 asociovaná cholangitida (<i>Tomáš Vaňásek</i>)	308

7.3.1	Klinické a laboratorní nálezy u PSC ...	308
7.3.2	Diagnostika PSC	308
7.3.3	PSC: průběh onemocnění a přístup k nemocnému	311
7.3.4	Léčba PSC	311
7.3.5	Imunoglobulin G4 (IgG4) asociovaná cholangitida – pankreatitida	312
8 Alkoholem podmíněné jaterní poškození		
<i>(Jiří Ehrmann, Petr Schneiderka, Jiří Ehrmann jr., Libor Vitek, Tomáš Zima)</i>		
8.1	Metabolismus a vylučování etylalkoholu	318
8.1.1	Resorpce a vylučování etanolu	318
8.1.2	Alkoholdehydrogenázová cesta oxidace etanolu	319
8.1.3	Mikrozomální systém oxidace etanolu	321
8.1.4	Oxidace etanolu katalázou	321
8.2	Patobiochemie akutní a chronické intoxikace etanolem	321
8.2.1	Akutní intoxikace	321
8.2.2	Chronická intoxikace	322
8.2.3	Etanol a reaktivní radikály	323
8.2.4	Kandidátní geny v patogenezi alkoholového poškození jater	324
8.2.5	Vybrané patogenetické mechanismy ...	324
8.3	Laboratorní vyšetření a metody detekce a stanovení etanolu v biologickém materiálu	326
8.3.1	Detekce a stanovení etanolu	326
8.3.2	Biochemická vyšetření při abúzu alkoholu	327
8.4	Epidemiologie alkoholového jaterního poškození	328
8.5	Charakteristické morfologické změny a nálezy na játrech v důsledku alkoholového postižení ...	329
8.5.1	Alkoholová jaterní steatóza	329
8.5.2	Alkoholová hepatitida	329
8.5.3	Alkoholová jaterní cirhóza	330
8.6	Klinické obrazy alkoholového jaterního postižení	331
8.6.1	Alkoholová jaterní steatóza	331
8.6.2	Alkoholová hepatitida	332
8.6.3	Alkoholová jaterní cirhóza	333
8.7	Léčba alkoholového jaterního poškození	335
8.7.1	Léčba alkoholové jaterní steatózy	335
8.7.2	Léčba alkoholové hepatitidy	336
8.7.3	Léčba alkoholové jaterní cirhózy	337
9 Alkoholismus a abúzus alkoholu <i>(Michaela Hájková, Ladislav Hosák)</i>		
9.1	Příčiny rozvoje závislosti – přehled nejvýznamnějších teorií	343
9.1.1	Neurobiologické mechanismy vzniku závislosti	343
9.1.2	Vliv rodinného prostředí	344
9.1.3	Osobní dispozice, obranné mechanismy ega	344
9.1.4	Psychiatrická komorbidita	344
9.1.5	Genetické faktory	344
9.2	Abúzus alkoholu	345
9.3	Závislost	345
9.3.1	Typy alkoholové závislosti	345
9.3.2	Vývoj alkoholové závislosti	346
9.4	Odvykací stav	346
9.5	Alkoholová intoxikace	347
9.5.1	Akutní intoxikace alkoholem	347
9.5.2	Otrava alkoholem	347
9.6	Další komplikace spojené se zneužíváním alkoholu nebo závislosti	347
9.6.1	Psychotická porucha vyvolaná alkoholem	347
9.6.2	Amnestický syndrom vyvolaný alkoholem	348
9.7	Komunikace s pacienty zneužívajícími alkohol a s již závislými nemocnými	348
9.8	Motivace k léčbě	348
9.9	Psychoterapeutická léčba	349
9.9.1	Kognitivně-behaviorální terapie	349
9.9.2	Skupinová terapie	350
9.9.3	Rodinná terapie	350
9.9.4	Individuální psychoterapie	350
9.9.5	Edukace	350
9.9.6	Psychodrama	350
9.9.7	Doporučení manželkám a partnerkám mužů, kteří nadměrně pijí	351
9.10	Farmakoterapie	351
9.10.1	Senzitizující preparáty	351
9.10.2	Anticravingové léky	351
9.10.3	Prevence relapsu	351
9.10.4	Léčba souvisejících psychických obtíží	351
9.11	Druhy léčby	352
9.11.1	Ústavní léčba	352
9.11.2	Ambulantní léčba	352
9.12	Následná péče	352
9.13	Relaps	354
10 Nealkoholová steatóza a steatohepatitida		
<i>(Pavel Trunečka)</i>		
10.1	Historie, prevalence a incidence NAFLD/NASH	357
10.2	Definice, klasifikace a histopatologie NAFLD/NASH	357
10.3	Etiopatogeneze vzniku NAFLD/NASH	358

10.4 Diagnostika NAFLD/NASH	361	14.2.3 Akutní polékové reakce smíšeného typu	396
10.5 Vývoj a prognóza NAFLD/NASH	361	14.2.4 Jaterní steatóza	396
10.6 Léčba NAFLD/NASH	362	14.2.5 Chronické polékové jaterní léze	396
11 Genetická hemochromatóza (Jiří Horák)	367	14.2.6 Tumory jater a další onemocnění	397
11.1 Metabolismus železa	367	14.3 Klinické poznámky	397
11.2 Terminologické poznámky	367	14.3.1 Vnímavost vůči hepatotoxickému účinku xenobiotika	397
11.3 Patogeneze orgánového poškození u genetické hemochromatózy	367	14.3.2 Anamnéza	397
11.4 Genetické aspekty	368	14.3.3 Hledání příčiny toxické jaterní léze ..	397
11.5 Klinické příznaky	369	14.3.4 Objektivní příznaky	398
11.6 Diagnostika	369	14.3.5 Laboratorní nálezy	398
11.7 Často přidružené choroby	370	14.3.6 Diferenciální diagnostika	399
11.7.1 Pozdní kožní porfyrie (porphyria cutanea tarda)	370	14.3.7 Léčba	399
11.7.2 Chronická hepatitida C	370	14.3.8 Prognóza	399
11.7.3 Alkoholová jaterní léze	371	15 Hepatální postižení při lipidóze, glykogenóze a amyloidóze (Petr Schneiderka)	401
11.7.4 Nealkoholová steatohepatitida	371	15.1 Lipidózy	401
11.7.5 Hepatocelulární karcinom	371	15.1.1 Gaucherova choroba	401
11.8 Diferenciální diagnóza	371	15.1.2 Niemannova-Pickova choroba	402
11.9 Léčba	371	15.1.3 Choroba z ukládání esterů cholesterolu	402
11.10 Screening genetické hemochromatózy	371	15.1.4 Lipoproteinové poruchy	403
12 Wilsonova choroba (Zdeněk Mareček, Radan Brůha)	375	15.1.4.1 Hypolipoproteinemie	403
12.1 Chorobné stavy spojené s poruchou metabolismu mědi	375	15.1.4.2 Hyperlipoproteinemie	403
12.2 Historie Wilsonovy choroby	375	15.2 Glykogenózy	404
12.3 Definice	376	15.2.1 Metabolismus glykogenu	404
12.4 Genetika	376	15.2.2 Jaterní a svalové glykogenózy	404
12.5 Klinický obraz	377	15.2.3 Glykogenózy typu I	405
12.5.1 Neurologicko-psychiatrická forma ...	377	15.2.4 Ostatní glykogenózy	405
12.5.2 Jaterní forma	377	15.3 Amyloidózy	406
12.5.3 Jiné formy manifestace	378	15.3.1 Klasifikace	406
12.6 Diagnostika Wilsonovy choroby	379	15.3.2 Reaktivní systémová amyloidóza	407
12.7 Léčba	381	15.3.3 Amyloidóza z lehkých fetězců imunoglobulinů	407
12.8 Prognóza	383	16 Onemocnění jaterních cév (Petr Hůlek)	409
13 Porfyrie (Pavel Martásek)	385	16.1 Nemoci jaterní tepny	409
13.1 Akutní porfyrie (indukovatelné)	385	16.1.1 Okluze jaterní tepny	409
13.2 Chronické porfyrie (neindukovatelné)	389	16.1.2 Aneurysma jaterní tepny	409
13.2.1 Porphyria cutanea tarda	389	16.1.3 Arterio-portální píštěl	410
13.2.2 Erythropoetická protoporfyrie	390	16.2 Trombóza portální žíly a trombóza lienální žíly	410
13.2.3 Güntherova porfyrie	391	16.2.1 Trombóza portální žíly	410
14 Toxické poškození jater (Zuzana Červínková, Jan Šperl)	393	16.2.2 Trombóza lienální žíly	413
14.1 Základní mechanismy toxického poškození jater	393	16.3 Nemoci jaterních sinusoid	413
14.2 Typy jaterních lézí	395	16.3.1 Syndrom obstrukce sinusoid (venookluzivní nemoc)	413
14.2.1 Hepatocelulární nekróza	395	16.3.2 Peliosis hepatis	413
14.2.2 Poléková cholestáza (ikterus)	395	16.3.3 Dilatace sinusoid	413
		16.3.4 Infiltrace sinusoid	414

16.4 Nemoci jaterních žil	414	20 Onemocnění jater a žlučových cest	463
16.4.1 Buddův-Chiariho syndrom	414	v těhotenství (Martin Procházka, Jiří Ehrmann sr.) ...	463
17 Chronické hepatitidy (Jiří Ehrmann, Petr Hůlek)	419	20.1 Změny jater a žlučových cest ve fyziologickém těhotenství	463
17.1 Klasifikace chronických hepatitid	419	20.2 Jaterní funkce	463
17.2 Epidemiologie chronických hepatitid	420	20.3 Onemocnění jater a žlučových cest specifická pro těhotenství	464
17.3 Patogeneze chronických hepatitid	421	20.3.1 Preeklampsie, eklampsie a HELLP syndrom	464
17.4 Klinický obraz chronických hepatitid	421	20.3.2 Akutní těhotenská jaterní steatóza	466
17.5 Diagnostika chronických hepatitid	422	20.3.3 Těhotenská cholestáza	467
17.5.1 Časové hledisko	422	20.3.4 Hyperemesis gravidarum	468
17.5.2 Etiologické hledisko	422	20.4 Akutní onemocnění jater a žlučových cest	
17.5.3 Aktivita chorob	422	náhodně vzniklá v těhotenství	468
17.5.4 Stupeň jaterní fibrózy	423	20.4.1 Akutní virové hepatitidy	468
17.5.5 Posouzení jaterní funkce	424	20.4.2 Polékové jaterní poškození	469
17.6 Léčba chronických hepatitid	424	20.4.3 Akutní cholel cystitida a cholel cystolitíza v těhotenství	470
17.7 Prognóza chronických hepatitid	424	20.4.4 Buddův-Chiariho syndrom	470
18 Jaterní cirhóza (Radan Briha, Petr Hůlek, Jaromír Petráň)	427	20.5 Chronická onemocnění jater a žlučových cest v průběhu těhotenství	470
18.1 Epidemiologie	427	20.5.1 Chronické hepatitidy	470
18.2 Klasifikace a etiologie	427	20.5.2 Cirhóza a portální hypertenze	471
18.3 Patogeneze	428	20.5.3 Wilsonova choroba	472
18.4 Vývoj onemocnění	431	20.5.4 Turnery jater v těhotenství	472
18.5 Diagnostika	432	20.6 Těhotenství po transplantaci jater	472
18.6 Léčba	432	20.7 Poškození jater hormonální antikoncepcí	472
18.7 Prognóza	434	21 Přístup k nemocným s idiopatickými střevními záněty (Michal Konečný)	475
18.7.1 Prognostická skóre	434	21.1 Idiopatické střevní záněty a primární sklerotizující cholangitida	475
18.7.2 Přirozený vývoj jaterní cirhózy	434	21.2 Hepatobiliární komplikace konzervativní léčby idiopatických střevních zánětů	475
18.8 Sledování pacientů s jaterní cirhózou	436	22 Dětská hepatologie (Petr Dědek, Kateřina Lejhanová, Vera Tělová, Oldřich Pozler)	477
19 Nádory a cysty jater (Martin Oliverius)	439	22.1 Hepatobiliární onemocnění v novorozeneckém a kojeneckém věku	477
19.1 Nezhoubné nádory jater	439	22.1.1 Klinický obraz	477
19.1.1 Fokální nodulární hyperplazie	440	22.1.2 Laboratorní obraz	478
19.1.2 Adenomy jater	440	22.1.3 Diferenciální diagnostika	478
19.1.3 Hemangiomy jater	440	22.1.3.1 Biliární atrezie	479
19.1.4 Biliární hamartomy	441	22.1.3.2 Deficit α -1-antitrypsinu	484
19.1.5 Vzácné benigní nádory jater	441	22.1.3.3 Progresivní familiární intrahepatální cholestáza	485
19.2 Jaterní cysty	441	22.1.3.4 Poruchy syntézy a konjugace žlučových kyselin	487
19.2.1 Neparazitární cysty jater a cystická choroba jater	441	22.1.3.5 Neonatální hemochromatóza	488
19.2.2 Parazitární cysty jater	443	22.1.3.6 Syndrom arteriohepatální dysplazie	488
19.3 Zhoubné nádory jater	444		
19.3.1 Primární nádory jater	444		
19.3.1.1 Hepatocelulární karcinom	444		
19.3.1.2 Cholangiocelulární karcinom	448		
19.3.1.3 Jiné primární novotvary jater	452		
19.3.2 Sekundární nádory jater	452		
19.3.2.1 Metastázy kolorektálního karcinomu	453		
19.3.2.2 Metastázy jiných zhoubných onemocnění	459		
19.3.3 Nádory jater a transplantace	459		

22.1.3.7	Nesyndromologická hypoplazie žlučových cest	489	24.1	Jaterní dieta	517
22.1.3.8	Fibrocystická onemocnění jater	489	24.1.1	Dietní režim	517
22.1.3.9	Cysta choledochu	490	24.1.2	Dietní doporučení	518
22.1.4	Obecné poznámky k léčbě cholestatického ikteru	493	24.2	Nutriční podpora	518
22.1.4.1	Výživa	493	24.2.1	Enterální výživa	519
22.1.4.2	Cholestáza	493	24.2.2	Parenterální výživa	519
22.1.4.3	Pruritus	494	25	Transjugulární intrahepatální portosystémová spojka (Václav Jirkovský, Petr Hůlek)	525
22.2	Hepatobiliární onemocnění u starších dětí	494	25.1	Historie TIPS	526
22.2.1	Klinický obraz	494	25.2	Technika vytvoření TIPS	526
22.2.2	Hepatobiliární onemocnění s akutní symptomatologií	494	25.3	Indikace a kontraindikace TIPS	529
22.2.3	Chronická hepatobiliární onemocnění	495	25.4	Hemodynamické změny po vytvoření TIPS	530
22.2.3.1	Wilsonova nemoc	496	25.5	Dysfunkce TIPS	531
22.2.3.2	Autoimunitní hepatitida	498	25.5.1	Diagnostika dysfunkce TIPS	532
22.2.3.3	Sklerotizující cholangitida	501	25.5.2	Řešení a prevence dysfunkce TIPS	533
22.2.3.4	Nealkoholové onemocnění jater se steatózou	502	26	Transplantace jater (Pavel Trunečka)	535
22.2.3.5	Chronická hepatitida B	505	26.1	Indikace k transplantaci jater	537
22.2.3.6	Chronická hepatitida C	505	26.1.1	Obecná kritéria indikace transplantace jater	537
22.3	Nádory jater u dětí (Kateřina Lejhancová)	505	26.1.2	Posuzování pokročilosti jaterního onemocnění	537
22.3.1	Maligní jaterní tumory	505	26.1.3	Indikace k transplantaci jater pro jednotlivá onemocnění	539
22.3.1.1	Hepatoblastom	505	26.1.3.1	Transplantace jater pro akutní selhání jater	539
22.3.1.2	Hepatocelulární karcinom	507	26.1.3.2	Transplantace jater pro virové hepatitidy	542
22.3.1.3	Angiosarkom jater	507	26.1.3.3	Transplantace jater pro nádorová onemocnění	542
22.3.2	Benigní jaterní tumory	507	26.1.3.4	Transplantace jater pro alkoholovou cirhózu	544
22.3.2.1	Infantilní hepatální hemangiom	507	26.1.3.5	Transplantace jater pro autoimunitní choroby	544
22.3.2.2	Fokální nodulární hyperplazie	508	26.1.4	Posuzování rizikovitosti kandidáta transplantace jater	545
22.3.2.3	Adenom jater	509	26.1.5	Kontraindikace transplantace jater	546
23	Intenzivní péče v hepatologii (Jan Maňák)	511	26.2	Alokace jaterního štěpu	546
23.1	Akutní selhání jater	511	26.3	Metoda transplantace jater	547
23.1.1	Kauzální léčba	511	26.4	Imunosupresivní léčba po transplantaci jater	548
23.1.2	Indikace k resuscitační péči	512	26.5	Sledování pacientů po transplantaci jater	550
23.1.2.1	Encefalopatie	512	26.6	Komplikace transplantační léčby	550
23.1.2.2	Péče o oběh	512	26.6.1	Časné komplikace po transplantaci jater	551
23.1.2.3	Selhání ledvin	512	26.6.2	Imunologicky podmíněné komplikace	551
23.1.2.4	Vnitřní prostředí a metabolická péče	512	26.6.3	Pozdní komplikace po transplantaci jater	552
23.2	Chronické jaterní onemocnění	513	27	Choroby žlučníku a žlučových cest (Zdeněk Mareček, Vlastimil Procházka, Tomáš Vaňásek, Libor Vítek)	557
23.2.1	Vnitřní prostředí, metabolická péče a výživa	513			
23.2.2	Renální insuficience a hepatorenální syndrom	513			
23.2.3	Infekční komplikace	514			
23.2.4	Krvácení z varixů jícnu a žaludku	514			
23.2.5	Jaterní encefalopatie	514			
23.3	Kteří pacienti patří na JIP?	514			
24	Jaterní dieta a nutriční podpora (Drahomíra Vrzalová, Martina Horáková, Jiří Ehrmann)	517			

27.1 Choroby žlučníku (<i>Zdeněk Mareček, Libor Vitek</i>)	557	27.2.7.1 Únik kontrastní látky mimo žlučovody	592
27.1.1 Základní anatomické a fyziologické poznatky	557	27.2.7.2 Strikтуры	592
27.1.2 Diagnostika onemocnění žlučníku a žlučových cest	558	27.2.7.3 Obstrukce	592
27.1.3 Nejčastější choroby žlučníku	559	27.2.7.4 Komplikace laparoskopické cholecystektomie	592
27.1.3.1 Cholelitiáza (žlučové konkrementy)	559	27.2.8 Sklerotizující cholangitida	595
27.1.3.2 Akutní kalkulózní cholecystitida	567	27.2.9 Cysty a kongenitální biliární abnormality	595
27.1.3.3 Chronická kalkulózní cholecystitida	568	27.2.9.1 Fibropolycystická choroba	595
27.1.3.4 Akalkulózní cholecystitida	568	27.2.9.2 Polycystická choroba jater	596
27.1.3.5 Cholesterolóza a adenomyomatóza žlučníku	569	27.2.9.3 Kongenitální fibróza jater	596
27.1.3.6 Hydrops žlučníku	569	27.2.9.4 Cysty choledochu	597
27.2 Choroby žlučových cest (<i>Vlastimil Procházka, Tomáš Vaňásek</i>)	571	27.2.9.5 Caroliho nemoc	597
27.2.1 Extrahepatální cholestáza	571	27.2.9.6 Mikrohamartomy (von Meyenbergův komplex)	597
27.2.2 Choledocholitiáza	584	27.2.9.7 Solitární cysty	599
27.2.3 Cholangitida a infekce žlučových cest	586	27.2.9.8 Kongenitální biliární abnormality ...	599
27.2.3.1 Rekurentní pyogenní cholangitida ...	587	27.2.10 Onemocnění Vaterovy papily	599
27.2.3.2 Parazitární cholangitidy	587	27.2.10.1 Periapulární nádory	599
27.2.3.3 Cholangiopatie u HIV	587	27.2.10.2 Benigní léze Vaterovy papily a jejího okolí	601
27.2.4 Hemobilie	588	27.2.11 Nádory extrahepatálních žlučových cest	601
27.2.5 Funkční poruchy žlučových cest	588	27.2.11.1 Benigní nádory	601
27.2.5.1 Biliární dyskineze	589	27.2.11.2 Karcinom žlučníku	601
27.2.5.2 Dysfunkce Oddiho svěrače	589	27.2.11.3 Karcinom žlučových vývodů (cholangiokarcinom)	602
27.2.5.3 Postcholecystektomický syndrom	590	27.2.11.4 Metastázy v oblasti hilu jater	604
27.2.6 Benigní strikтуры žlučovodů	591	Rejstřík	607
27.2.7 Pooperační a posttraumatické stavy na žlučových cestách	592	Souhrn	629
		Summary	630